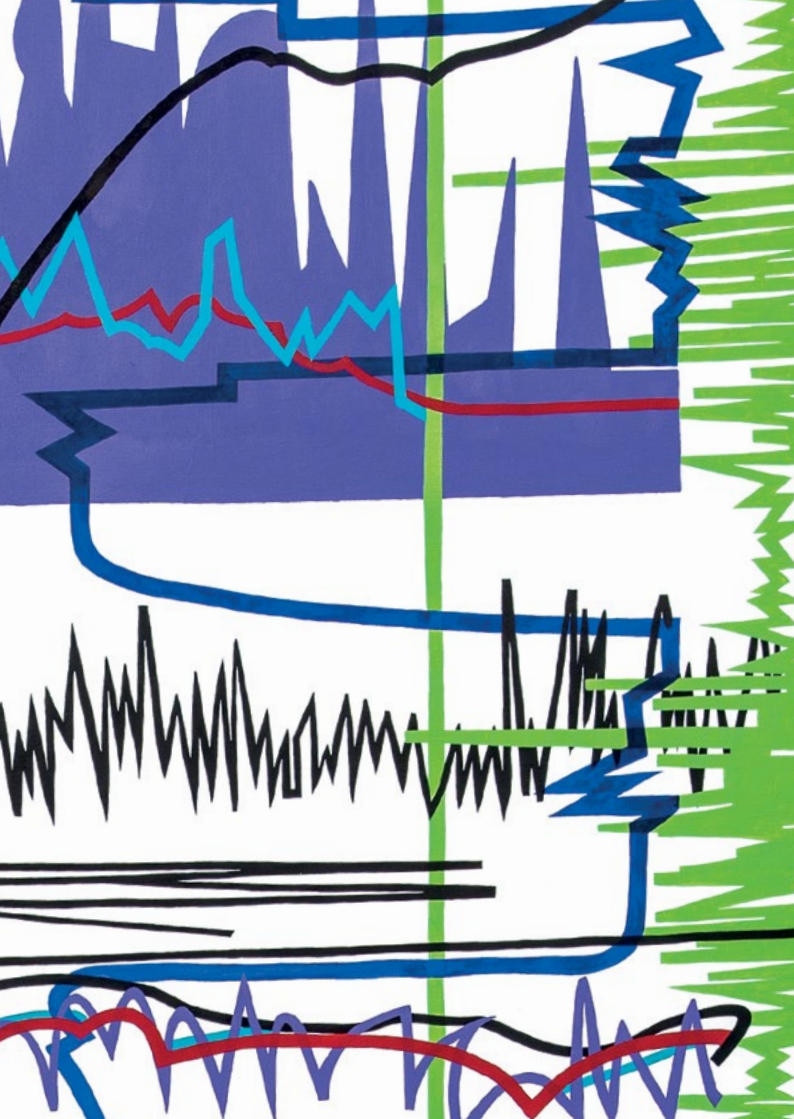

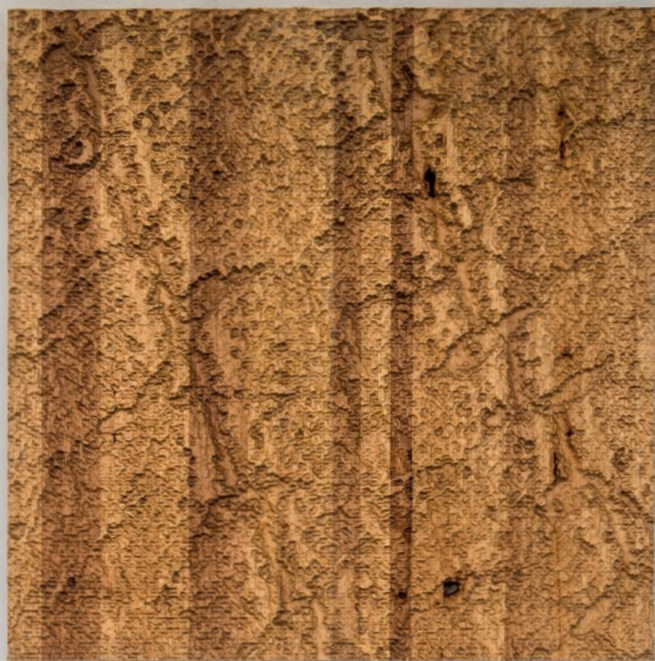

KUNSTNEREN SOM VÆRK

KRISTIAN
SVERDRUP

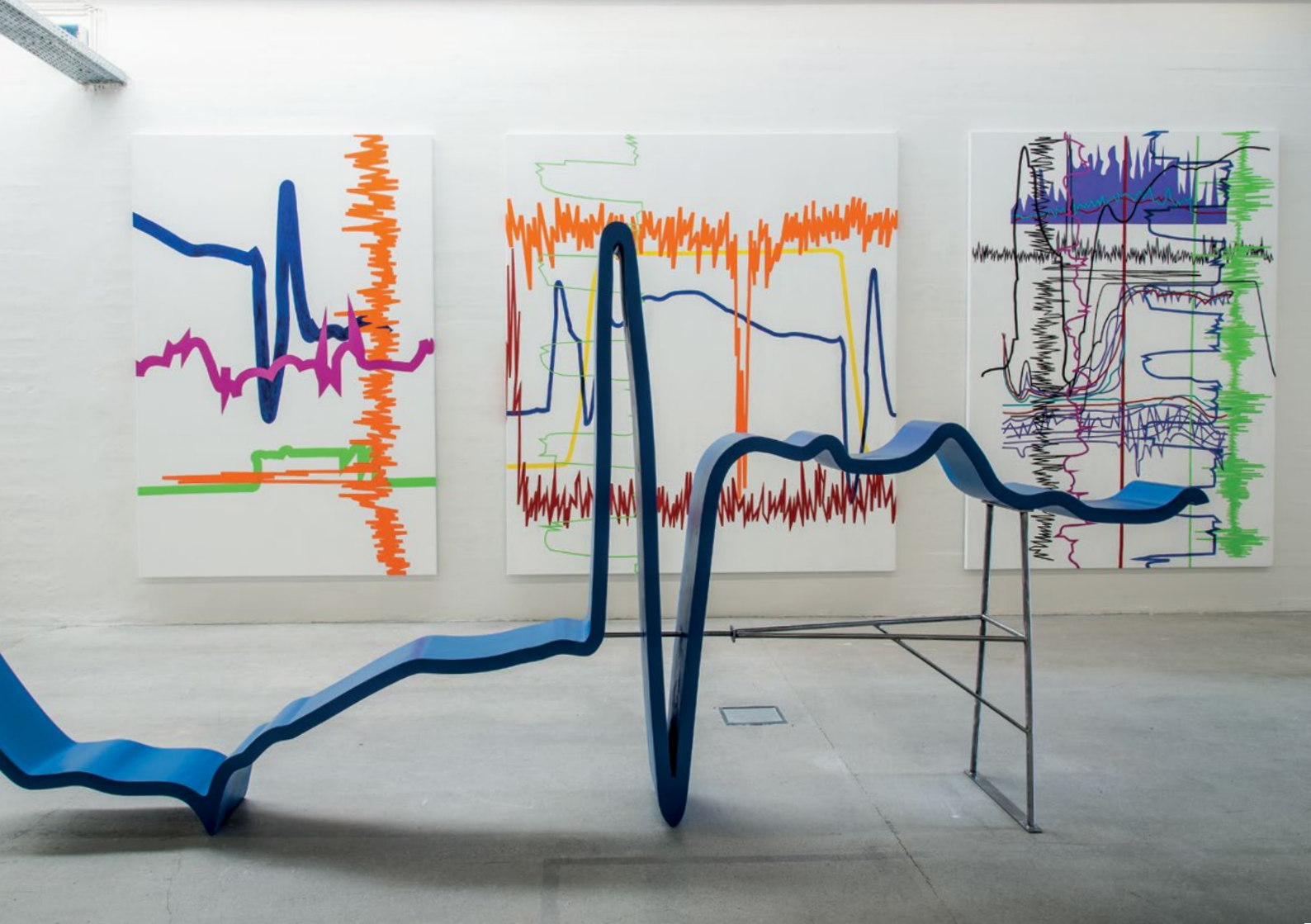

KUNSTNEREN SOM VÆRK

I de seneste år har billedkunstneren Kristian Sverdrup meldt sig til en række forskellige forskningsprojekter. Formålet har været at udfordre videnskaben og sin egen krop og derefter lade det hele smelte sammen til et dybdegravende selvportræt. Resultatet blev til udstillingen Kunstneren som Værk, der er Kristian Sverdrups hidtil største soloudstilling.

Af Henrik Broch-Lips, leder af Kunsthall NORD

Kristian Sverdrup (f. 1976) tog afgang fra Det Kongelige Danske Kunstakademi i 2005 og er landets eneste akademiuddannede billedhugger med medfødt spastisk lammelse. Umiddelbart fremstår hans værker formelle og stærkt æstetiske, hvoraf flere ligner lækkert design. Men reelt er Kristian Sverdrup snarere en politisk bevidst kunstner, der ofte arbejder med aktuelle samfundspolitiske emner. Han ser kunstens rolle som en spejling af samtiden, og i sin kunstneriske praksis tager han ofte udgangspunkt i sig selv og sin egen krop.

Både historie og samtid

Et af de tidligste eksempler er bronzefiguren Spastika (2004), der er et hagekors sat sammen af afstøbninger af kunstnerens forkrøblede venstre hånd. Hermed refererer værket til nazisternes udryddelsesprogram T4, der omfattede fysisk og psykisk handikappede.

Et andet værk, 'Body Library' (2005), består af forskellige kropsdele og -typer, som blev udstillet i et særligt konstrueret reolsystem. Værket afspejlede tingsliggørelsen af kroppen og menneskets nye rolle som kroppens arkitekt. Et tredje eksempel er skulpturen 'Pain' (2011), der blev skabt med afsæt i et benbrud, som kunstneren fik samme år.

Den 44-årige billedhugger lader sig også gerne inspirere af kunsthistorien og samtidens politiske highlights. Det kunne man for eksempel opleve i udstillingen Decade Debris, der var inspireret af Michelangelos over 500 år gamle ufærdige og stærkt ekspressive slaveskulpturer. Kristian Sverdrups fire store skulpturværker var udstyret med forskellige symbolfragmenter og havde titler som '9/11', 'Migration' og 'Clash of Civilisations'. Dermed vendte den danske billedkunstner blikket tilbage mod de vigtigste begivenheder og fænomener i det første årti i dette århundrede med det formål at spørge: 'Hvad var det, der skete?'

Forskningsbaseret udstilling i Aalborg

I kraft af sin diagnose cerebral parese har Kristian Sverdrup siden 2014 meldt sig til flere forskellige forskningsprojekter for at kunne indsamle videnskabelige data til brug i sine egne kunstneriske studier. Formålet har været at udfordre videnskaben og sin egen krop og derefter lade det hele smelte sammen i kunsten.

Ud fra de mange forskellige målinger og tests som hans spastiske krop har været genstand for, skabte Kristian Sverdrup en række nye værker, der nu er blevet til hans hidtil største soloudstilling 'Kunstneren som Værk' i Kunsthal NORD. Kristian Sverdrup har gjort sig selv til kunstobjekt - dog i en særlig abstraheret og digitaliseret udgave - og udfordrer hermed selvportrættets klassiske form.

Selv udtrykker han det således: "Mit mål har været at skabe et dybdegående, forskningsrelateret selvportræt, hvor jeg ud fra egne, personlige forskningsrelaterede data graver dybt på et molekylært, cellulært plan".

At sidde i kroppens eget udsagn

Kristian Sverdrup har således omdannet elektro-myografiske målinger af sin krops bevægelsesmønstre til tre meget store, farvestrålende malerier¹. De videnskabelige grafer er specifikke udsagn fra kunstnerens egen krop og helt konkret repræsenterer graferne i maleriet 'Elektromyografi II' hver sin muskelgruppe.

De grønne målinger i værket 'Abstract' er foretaget af Panuminstitutts gangrobot, der skulle måle Kristian Sverdrups skridt. Hver af de grønne udslag er et trin. Det fem meter lange værk 'EMG Bænk' (2017) er genereret ud fra et enkelt stræk i benet og hentet fra den blå graf i 'Elektromyografi I'. Sætter man sig ned, sidder man akkurat i en bevægelse og midt i kroppens

eget udsagn.

Æstetiseret kød

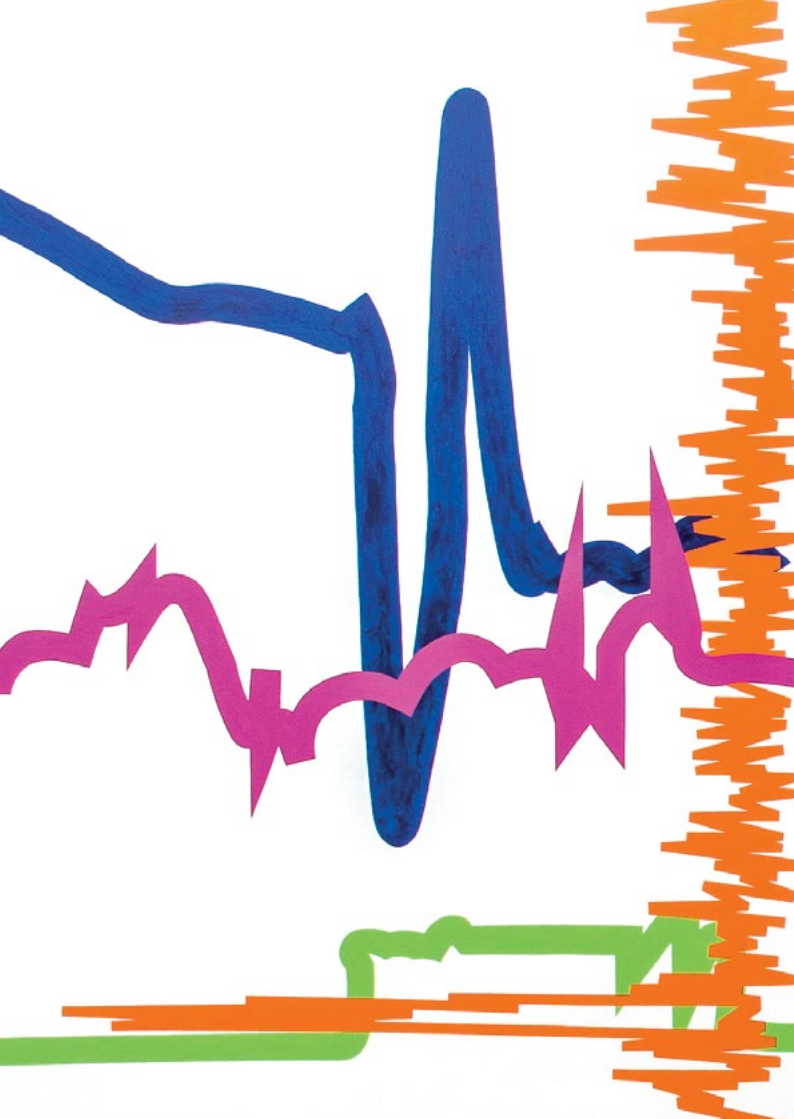
For at undersøge generelle, morfologiske forandringer i muskelvævet har forskerne også skåret et stykke kød ud af Kristian Sverdrups lægmuskulatur. Ved at skabe de store og stærkt taktile træ-relieffer '3D Biopsi 1' og '3D Biopsi 2' (begge fra 2017) har Kristian Sverdrup nu æstetiseret sit stykke kød fra læggen og nærmest gjort det fysisk igen.

En række andre biopsier af Kristians krop blev sendt til partikelacceleratoren i Cern i Schweiz, hvor forskerne har kreeret meget høj røntgen stråling ved at accelerere partiklerne til lyshastighed, som så bliver afledt og rammer biopsien. Derved kan man se uhyre små detaljer og registrere mikrostrukturen og se, hvordan kroppen er forandret morfologisk.

Den spastiske idealkrop

De usædvanlige billeder har Kristian Sverdrup transformeret til seks forskellige sort/hvide prints (60x60 cm), der således alle er 'selvportrætter' på et mikroskopisk, cellulært niveau. Han forklarer sin kunstneriske intention sådan: "Når man tager noget der er så småt og forstørres op, så opnår man en effekt og et udtryk, som jeg vil kalde overmenneskeligt og universelt".

Med ironisk selvsikkerhed har Kristian Sverdrup også

skabt en 3D printet udgave af sin egen torso, der er en parafrase over den to tusind år gamle hellenistiske marmorskulptur Torso Belvedere: En ypperlig og idealiseret mandetorso, som blev fundet i Rom i 1433 og som siden 1500-tallet har haft sin suveræne plads i Belvederepaladset i Vatikanet. Kristian Sverdrup har givet sin egen særegne spastiske torso titlen 'Torso Bel Mutaro' – den muterede torso.

Udfordrer kulturelle repræsentationer

Med 'Torso Bel Mutaro' udfordrer Kristian Sverdrup den almindelige, og nok også korrekte, antagelse, at kunsthistorien gennem tiden har deltaget i diskrimineringen af mennesker med forskellige handicaps. Ann Millet-Gallant, der har forsket i krydsfeltet mellem kunsthistorie og handicapstudier, har gjort rede for, at der efterhånden er flere billedkunstnere, der fremstiller 'anderledeshed' for kritisk at udfordre kulturelle repræsentationer og idealfremstillinger af kroppen.ⁱⁱ

En af de mest kendte er den britiske kunstner Marc Quinn, der i 2005 fik placeret den fire meter høje og 13 tons tunge marmorskulptur Alison Lapper Pregnant på den fjerde plint på den nationalhistoriske og betydningsladede Trafalgar Square i London. Midt i mellem legendariske britiske søhelte troned en gravid kvinde født uden arme og med forkortede ben. På én gang provokerende og bevidst befriende.

Marc Quinns skulptur er en fremstilling af Alison Lapper, der er en af samtidens heltinder for kulturel forskellighed. Dermed bliver værket et offentligt, kunstnerisk statement om en handicappet kvindes ret til at blive set som et produktivt socialt subjekt og et reproduktivt seksuelt væsen. Den imponerende og tankevækkende skulptur er nu blevet et af de mest kendte og kontroversielle eksempler på crip-kunst i samtidskunsten.

Krøblingeteori

Robert McRuer har i sin bog *Crip Theory* fra 2006 beskrevet 'crip' i en kunstteoretisk sammenhængⁱⁱⁱ. Ordet spiller på *cripple* (krøbling) og begrebet er en slags tilpasning af Judith Butlers og andre feministiske kønsforskere queer-begreb til en handicapkontekst^{iv}. At være crip handler ligeledes om at udnytte sin marginaliserede position til at udøve kritik af normen for kroppe og seksualitet og dermed formulere en kritik af det bestående og af begrebet kunst.

Robert McRuers kritik går på, at i vores samfund bliver de heteronormative 'åbenbaringer' konstant gentaget og mennesker bliver opdelt i handicappede og ikke-handicappede^v. Et udbredt modsætningsforhold, der definerer legitimitet og illegitimitet og samtidig udskiller og ekskluderer dem, der ikke fungerer inden for den vedtagne normalitet.

Dermed åbner Robert McRuer queer-perspektivet op til

at blive en generel normativ kritik, der ikke kun handler om køn og seksualitet, men som også kritisk peger på 'normales' styring og dominans i samfundet.

I bund og grund er crip-teori den antagelse, at alle forskellige kropsformer er lige og det ønske, at mennesker med diverse handicaps som f.eks. spasticitet ikke bliver set som syge mennesker, der skal helbredes, men derimod som legitime individer. I stedet for at dele folk op i syge og raske og ensrette efter en arbitrært defineret norm, kunne man indrette samfundet mere fleksibelt.

Forkrøblet partykiller

Den amerikanske handikapteoretiker Eli Clare har i sin bog *Exile and Pride* beskrevet, hvordan man som handicappet kan generere et normforstyrrende ubehag og ødelægge den gode stemning netop ved at fremvise sin kropslige anderledeshed^{vi}.

Populært sagt kan man sige, at den 'forkrøblede partykiller' nægter at understøtte den gode stemning ved at skjule sin kropslige anderledeshed, men tværtimod tvinger folk til at se og forholde sig til det socialt konstruerede ved forestillingen om den "normale" krop.

Kristian Sverdrup tvinger os på lignende måde til at forholde os til sin spastiske, og hermed anderledes, krop. Og med sine forskningsbaserede

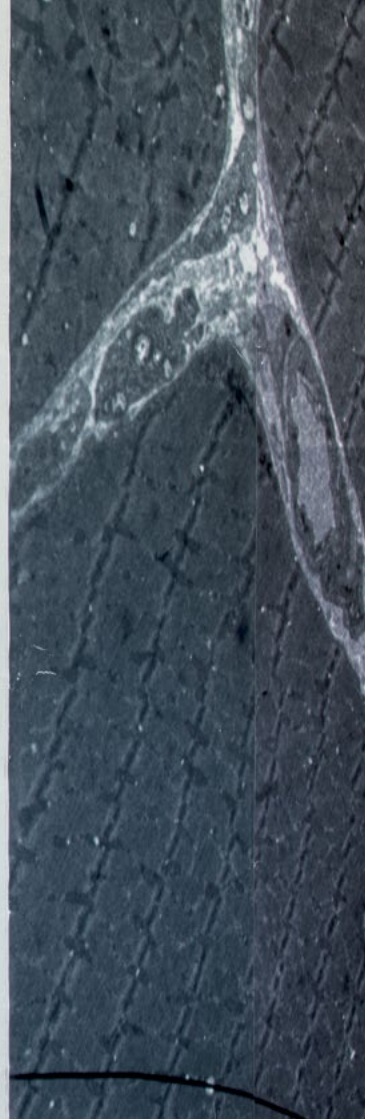
og personlige værker, som kun han kan skabe, får han os måske ydermere til at tage stilling til det helt centrale spørgsmål: Er nogle kroppe i sig selv handicappede – eller er det snarere samfundet, som er 'handicappende'?

Noter:

- i) Elektromyografi (EMG) er måling af elektrisk aktivitet i muskler.
- ii) Ann Millet-Gallant, *The Disabled Body in Contemporary Art*, Palgrave Macmillan, New York, 2000
- iii) Robert McRuer, *Crip Theory – Cultural Signs of Queerness and Disability*, New York University Press, 2006
- iv) Begrebet "queer" betyder oprindeligt "underlig" og er blevet brugt nedsættende om homoseksuelle. I starten af 90'erne tog politisk aktive bøsser og lesbiske ordet til sig og brugte det som en fælles betegnelse for deres "andethed" i forhold til resten af samfundet. I den akademiske verden er "queer" ikke længere blot synonymt med homoseksualitet, men refererer også kritisk til det forhold, at kønnet er socialt konstrueret og diskursivt konstitueret, og at det enkelte subjekt ikke kan indpasses i de normative rammer i en gældende diskurs.
- v) Robert McRuer, *Op.Cit.*, p. 13
- vi) Eli Clare, *Exile and Pride: Disability, Queerness, and Liberation*, Duke University Press, 1999

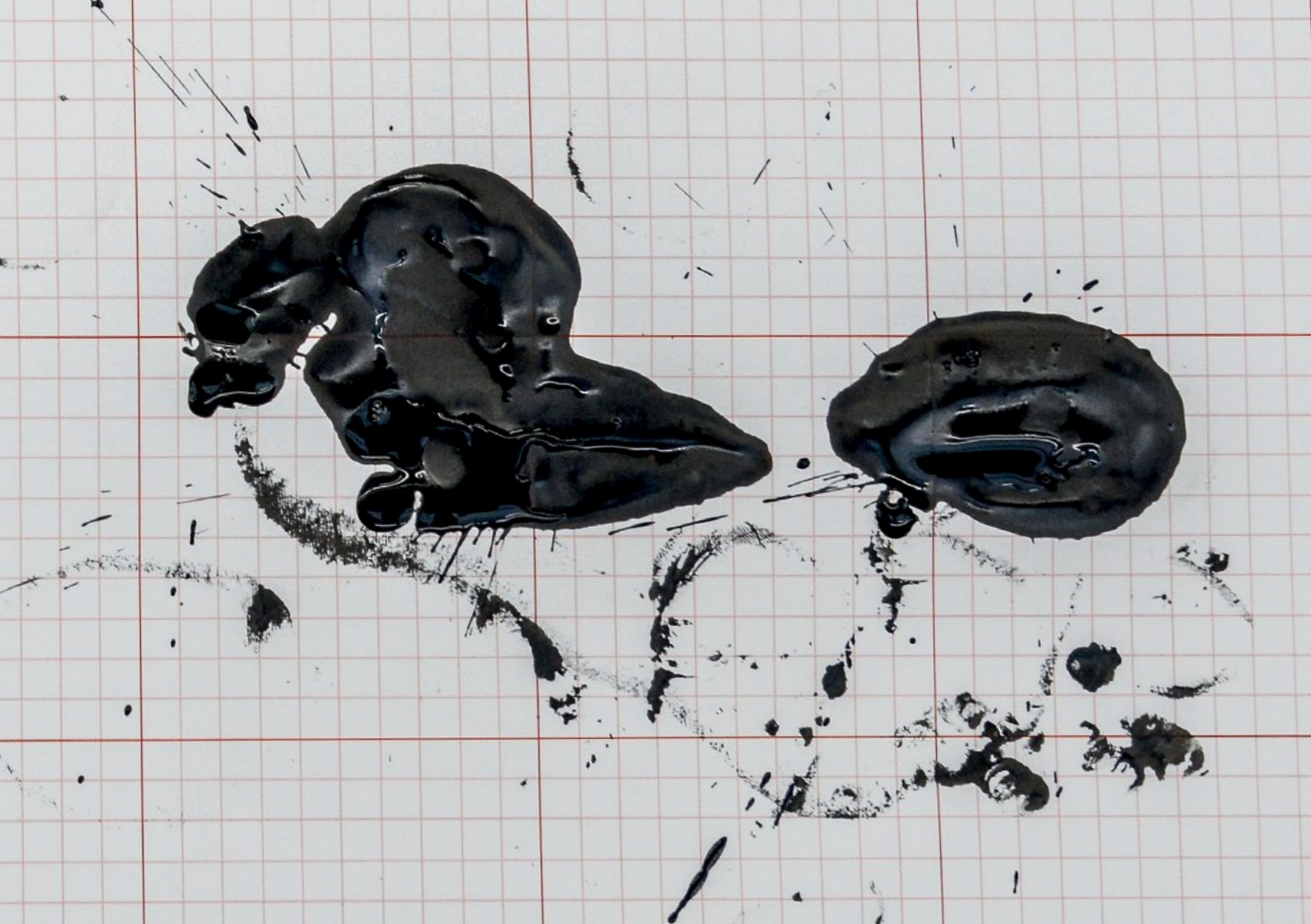

CURRICULUM VITAE

Kristan Sverdrup

1972, født i Hørsholm - opvokset i Aalborg og Hirtshals

2004, afgang fra det Kgl. Danske Kunstakademi

2007, optaget som medlem af Kunstnersamfundets Billedhuggersektion

Udstillinger (i udvalg):

KUNSTNEREN SOM VÆRK // 2017, Kunsthall NORD, Aalborg

SKULPTUR EXTRA // 2016, Greve Museum

RONDELLA GALLERY, NATIONAL MUSEUM // 2016, Esztergom

SKULPTUR INTRA // 2016, Portalen Greve

SKULPTUR EXTRA // 2015, Greve Museum

DECADE DEBRIS // 2013, Cobra-rummet, Sophienholm, Kgs. Lyngby

BRINK OG SVERDRUP // 2012, Silkeborg Bad

THE CIRKUS AS A PARALLEL UNIVERSE // 2012, Wien Kunsthalle

REFULGO // 2011, B&K Projects Gallery, Kbh.

CIRKUS HEIN // 2010, Open Space, Art Cologne, Köln

CIRKUS HEIN // 2009 - 2010, Frac, Orleans, Frankrig

KUNST WORKSHOP PÅ VESTBREDDEN // 2009, Palæstina

PARALLEL PARKERING med KUBIK // 2008, Højbro Plads, Kbh.

DEN NY ALMINDELIGHED med KUBIK // 2008, De Gamles By, Kbh.

IMPERIAL RULING // 2008, Gallery Backyard, Kbh.

KUBIK TIL VÆGS // 2007, Portalen Greve

SKULPTUR WORKSHOP I JERUSALEM // 2007, Palæstina

GÆSTFRIHEDEN // 2005, Den Frie Udstillingsbygning, Kbh.

BRÆNDSTOF // 2005, Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg

EXIT 2004 // 2004, Kunstforeningen Gl. Strand, Kbh.

VÆRKOVERSIGT

Forside:

Abstract (Udsnit), 2017
Maleri, 198 x 280 cm.

2-3:

Udstillingsvideo

4-5:

Bindevæv, 2017
Folieprint, 100 x 100 cm.

6-7:

3D Biopsi, 2017
Træ, 120 x 120 cm.

8-9:

3D Biopsi, 2017
Træ, 120 x 120 cm.

10-11:

Bodywipe, 2015
Beton, 50 x 50 cm.

12-13:

EMG Bænk, 2017
Krydsfiner, 5000 x 220 x 60 cm.

Venstre: Elektromyografi 1, 2017
Maleri, 188,5 x 280 cm.

Midt: Elektromyografi 2, 2017
Maleri, 250 x 280 cm.

Højre: Abstract, 2017
Maleri, 198 x 280 cm.

14-15:

Udstillingsview

20:

Elektromyografi 1 (Udsnit), 2017
Maleri, 188,5 x 280 cm.

25:

Sarkomer, 2017
Folieprint, 100 x 100 cm.

26-27

Venstre: Torso, 2017
Gips, 48 x 20 cm.

Højre: CERN

Print på dipond, 60 x 60 cm.

28-29:

CERN (6 stk.), 2017
Print på dipond, 60 x 60 cm.

31:

Rat Race (2 stk.), 2017
Millimeterpapir, 5 x 30 cm.

30 & 32-33:

Kristian Sverdrup Performance

34-35:

Rotteforsøg af Sverdrup, 2017
(Udsnit)
Millimeterpapir, 1000 x 3000 cm.

37:

Spastika, 2008
Bronze, 40 x 40 cm.

38:

Torso, 2017
Gips, 48 x 20 cm.

Udgivet i forbindelse med udstillingen:

KUNSTNEREN SOM VÆRK

KRISTIAN SVERDRUP

Kunsthall NORD 06/05–05/06 2017

Idé og redigering: Henrik Broch-Lips

Fotos: Niels Fabæk

Grafisk tilrettelæggelse:

Niclas Brix Steby & Pernille Brøndsted Nielsen

Tryk: Akprint.dk

ISBN: 978-87-999031-7-7

Kunsthall NORD

Kjellerups Torv 5

DK - 9000 Aalborg

www.kunsthallnord.dk

Udstillingen er støttet af Statens Kunstfond, Statens Værksteder for Kunst, Grosserer L. F. Foghts Fond, Knud Højgaard Fonden, Poul Johansens Fonden, Det Obelske Familiefond, Elsass Fonden, MTM BYG og Aalborg Kommune.

KUNSTHAL
NORD
WILHELMSTRASSE 1